

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 28. maja 2018. godine
Br. ref.: RK 1235/18

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI143/17

Podnosilac

Nybyvet Bytyqi i drugi

**Ocena ustavnosti presude Ac. br. 2926/13 Apelacionog suda Kosova
od 20. februara 2017. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Nybyvet Bytyqi, Imran Bytyqi, Ilijaz Bytyqi, Nadir Bytyqi i Hajret Bytyqi iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Myrvete Çollaku, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Ac. br. 2926/13 Apelacionog suda od 20. februara 2017. godine, koja im je uručena 5. juna 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Ac. nr. 2926/13 Apelacionog suda od 20. februara 2017. godine.
4. Podnosioci zahteva tvrde povredu člana 5.2 [Jezici], 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 47. i 48. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 29 i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 2. decembra 2017. godine, podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 8. decembra 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
8. Dana 22. decembra 2017. godine, Sud je obavestio podnosiocima o registraciji zahteva i tražio da u skladu sa članom 21. Zakona i pravilom 29 Poslovnika kompletiraju svoj zahtev.
9. Dana 16. januara 2018. godine, podnosioci zahteva su podneli Sudu dokument od 22 (dvadeset i dve) stranice. U tom dokumentu se nalazila osporena presuda Apelacionog suda, overeno punomoćje za njihovog zastupnika i kopije njihovih ličnih karata. Nije podnet nijedan dokaz u prilog njihovim navodima pokrenutim u njihovom zahtevu podnetim Sudu.
10. Dana 7. februara 2018. godine, kopija zahteva je dostavljena Apelacionom sudu i Osnovnom sudu u Prizrenu. Od podnosilaca zahteva i Osnovnog suda u Prizrenu se tražilo da podnesu dokaz (potvrdu), koja pokazuje datum kada su podnosioci zahteva primili osporenu presudu Apelacionog suda.
11. Dana 20. februara 2018. godine, zastupnik podnosilaca zahteva je podnela potvrdu koja dokazuje da im je osporena presuda Apelacionog suda uručena 5. juna 2017. godine.

12. Dana 20. aprila 2018. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Iz sadržaja zahteva se vidi da su, 1. juna 2009. godine, podnosioci zahteva kao pravni naslednici K.B. i M.B. podneli tužbeni zahtev tadašnjem Opštinskim sudom u Prizrenu. Podnosioci zahteva su tražili da se ugovor o poklonu zaključen između N.B., kao poklonodavac, sa jedne strane, i opštine Prizren, kao poklonoprimac, sa druge strane, legalizovan u Opštinskom sudu u Prizrenu (Leg. br. 1534/60 od 12. decembra 1960. godine), proglasi ništavim. Podnosioci zahteva su takođe tražili da Opštine Prizren bude obavezna da im preda - kao naslednicima pravnih prethodnika - katastarske parcele u sporu i dozvoli da se registruju kao suvlasnici sporne imovine u Katastarskoj i geodetskoj direkciji u opštini Prizren.
14. Dana 10. jula 2013. godine, Opštinski sud u Prizrenu je (presuda C. br. 394/07) odbio tužbeni zahtev podnosilaca pomenut u gore navedenom stavu.
15. Podnosioci zahteva su osporili tu presudu pred Apelacionim sudom, tvrdeći bitnu povredu procesnog prava, pogrešnu i nepotpunu ocenu činjeničnog stanja, kao i pogrešnu primenu materijalnog prava. Podnosioci zahteva su predložili da se osporena presuda preinači i usvoji u celosti njihov tužbeni zahtev ili da se ta presuda poništi i slučaj vrati na preispitivanje.
16. Dana 20. februara 2017. godine, Apelacioni sud je (presuda Ac. br. 2926/13) odbacio, kao neosnovanu, žalbu podnosilaca zahteva i potvrdio osporenu presudu Osnovnog suda. Apelacioni sud je utvrdio da osporena presuda nije zahvaćena bitnim povredama i da je materijalno pravo pravilno primenjeno, što je Apelacioni sud po zakonu obavezan da proverava po službenoj dužnosti. Apelacioni sud je dodao da su, u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, podnosioci zahteva imali pravo da ospore takozvane ugovore o „relativnom ništavstvu“ u roku od jedne godine od njihovog zaključivanja u jednom slučaju (subjektivni rok), a u roku od tri godine u svim slučajevima (objektivni rok), nakon čega taj zakonski rok ističe i više nije otvoren za osporavanje, jer je „prekluzivne prirode“. Apelacioni sud je tvrdio da su u konkretnom slučaju podnosioci zahteva podneli tužbeni zahtev 47 (četrdeset i sedam) godina nakon zakonskih rokova, jer je osporeni ugovor sastavljen i stupio na snagu 27. decembra 1960. godine, dok je tužbeni zahtev podnosilaca podnet 1. juna 2009. godine.

Navodi podnosilaca

17. Podnosioci zahteva tvrde povredu člana 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a.
18. Podnosioci zahteva, u suštini, tvrde i povredu člana 5 [Jezici] Ustava, jer im sudovi opšte nadležnosti nisu pružili priliku da prate postupak na turskom jeziku, koji je njihov maternji jezik.

19. Što se tiče imovine, podnosioci zahteva navode: “... Presudom C. br. 394/2007 od 10.07.2013. godine je odbijen tužbeni zahtev tužilaca, koji su tražili da se potvrdi da je ništav ugovor o poklonu nepokretnosti zaključen između strica tužilaca, koji je potpisao ugovor o poklonu i za deo njegovih unuka. Leg. br. 1534/60 od 12.12.1960. godine u Opštinskom sudu u Prizrenu ... Ova presuda je postala pravosnažna presudom Apelacionog suda Ac. 2926/13 od 20.02.2017. godine, kojom se odbija žalba opunomoćene tužilaca.”
20. U tom smislu, podnosioci zahteva u nastavku navode: “Činjenice koje su iznete u tački 3 predstavljaju povredu Ustava R. Kosova, uskraćujući stranama pravo na sudsku zaštitu u vezi sa osiguranjem prava na imovinu, kao ustavnu kategoriju ...Ustava R. Kosova, koji definiše imovinu kao svetu i pravo na imovinu je regulisao isto za sve sa jednom vrstom standarda; kada se predviđa poništaj ugovora za druge, zašto za ove strane da ti ugovori nemaju karakter apsolutne ništavosti.”
21. Što se tiče njihovog prava da koriste svoj maternji jezik, podnosioci zahteva navode i očekuju od Suda: “...Da se stranama koje su turske nacionalnosti omogući procesiranje i podnošenje spisa na njihovom maternjem jeziku ... Da im se osiguraju isti standardi poništaja ugovora kao i drugima koji su smatrani da su apsolutnog karaktera... .”

Prihvatljivost zahteva

22. Sud će prvo ispitati da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti propisane u Ustavu, utvrđene u Zakonu i dalje navedene u Poslovniku.
23. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”
24. Sud se poziva i na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.”
25. Sud dalje uzima u obzir pravilo 36 (1) (c) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

...

(c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.”

26. Sud primećuje da se centralni navodi podnosioca zahteva vrte oko prava na zaštitu imovine i oko toga što im sudovi opšte nadležnosti nisu pružili mogućnost da im se postupak vodi na njihovom maternjem jeziku.
27. Na samom početku, Sud primećuje da je na podnosiocima zahteva da ispune sve proceduralne uslove pre nego što im tvrdnje o zaštiti imovine i korišćenju maternjeg jezika - razmatra ovaj Sud.
28. U ovom slučaju, Sud primećuje da je zahtev podnet 2. decembra 2017. godine, dok je osporena presuda Apelacionog suda uručena podnosiocima zahteva 5. juna 2017. godine, što se potvrđuje iz potvrde koju je zastupnik podnosioca zahteva podnela Sudu. Iz toga proizilazi da je zahtev podnet 2 (dva) meseca nakon isteka roka koji je predviđen u članu 49. Zakona.
29. U tom smislu, Sud primećuje da je zabranjeno da razmatra tvrdnje o zaštiti imovine i korišćenju maternjeg jezika koje su podneli podnosioci zahteva, pošto nisu ispunili rok od četiri meseca koji je predviđen u članu 49. Zakona.
30. Sud podseća da je svrha roka od četiri meseca iz člana 49. Zakona i pravila 36 (1) (c) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, kako bi se osiguralo da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja rešavaju u razumno vreme i da prethodno donete odluke nisu beskrajno otvorene za osporavanje (vidi: slučaj *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. godine i *mutatis mutandis* vidi: slučaj br. KI140/13, podnosilac zahteva: *Ramadan Cakiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. marta 2014. godine).
31. Pravila o postupku i vremenskim ograničenjima za žalbe su osmišljena kako bi se obezbedilo pravilno sprovođenje pravde a, naročito, pravna sigurnost. Parničari bi trebalo normalno očekivati da se ova pravila primenjuju (vidi, na primer: slučaj *Beleš i drugi protiv Češke Republike*, ESLJP, predstavka br. 47273/99, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 60 i reference koje su tu citirane).
32. Štaviše, Sud smatra da je obaveza podnosioca zahteva ili njihovih zastupnika da postupaju sa „dužnom pažnjom“ kako bi se osiguralo da se njihove tužbe za zaštitu prava i osnovnih sloboda podnose u roku od 4 (četiri) meseca kao što je propisano u članu 49. Zakona, a dalje navedeno u pravilu 36 (1) (c) Poslovnika (vidi: Ustavni sud Republike Kosovo: slučaj br. KI07/15, podnosilac zahteva: *Shefki Zogiani*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2016. godine, stav 52 i reference koje su tu citirane).
33. Na osnovu gore navedenih razmatranja, zahtev je na ustavnim osnovama van roka i mora da se proglašiti neprihvatljivim kao što je propisano u članu 113.1 i 7 Ustava, utvrđeno u članu 49. Zakona i dalje navedeno u pravilu 36 (1) (c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) i 56 (2) Poslovnika, 20. aprila 2018. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi